

Vuoden 2023 talousarvio ja taloussuunnitelma 2023-2025

Kunnanhallitus 07.12.2022 § 164
406/02.02.00/2022

Valmistelija kunnanjohtaja, hallintopalvelut

Kuntalain 110 § Talousarvio ja -suunnitelma

"Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernintoiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa bruttotai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käytettävä - ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin."

Talouden lähtökohdat ja Rautavaaran kunnan talousarvio 2023

Vuoden 2023 talousarvio on poikkeuksellinen verrattuna aikaisempiin vuosiin. Se on kunnan ensimmäinen talousarvio, joka tehdään 1.1.2023 tapahtuvan hyvinvointialueuudistuksen, eli mittavan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen jälkeen. Uudistus mullistaa Rautavaaran kunnan toiminnallisten vastuiden lisäksi myös rahoitusjärjestelmän, kun yli kolmannes kunnan verotuloista ja lähes yhdeksän kymmenesosaa valtionosuuksista siirretään Pohjois-Savon hyvinvointialueen rahoittamiseen.

Lisäksi kunnan talousarvio ja taloussuunnitelma on laadittu pohjautuen kaksi vuotta sitten tehtyyn talouden tasapainotussuunnitelmaan, jolla tasapainotetaan kunnan taloutta vuosien 2021–2023 aikana noin 375 000 euroa per vuosi.

Suurien muutosten keskellä kunnan talousarvio on kuitenkin ensi vuoden osalta tasapainoinen. Ylijäämää arvioidaan kertyvän vuonna 2023 marginaalisen verran 26 331 euroa. Koko taloussuunnitelma vuosille 2023–2025 on kuitenkin alijäämäinen -519 616 euroa, joka on varsin maltillinen suhteessa kunnan talouden kokoon tai taseeseen kertyneeseen ylijäämään.

Veroprosentteihin ei tehdä muutoksia, paitsi hyvinvointialueuudistuksen vuoksi kunnallisverosta siirtyy 12,64 %-yksikköä hyvinvointialueen rahoitukseen ja kunnan osuudeksi jää 9,36 %. Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä noin 3 862 000 euroa, joka on yli 2,0 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2022 talousarviossa. Valtionosuuksia arvioidaan ensi vuonna kertyvän vain 905 000 euroa, jossa on laskua kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna noin 7,5 miljoonaa euroa. Suuret muutokset vero- ja valtionosuustuloissa johtuvat hyvinvointialueuudistuksesta, eivätkä ne näin ollen ole vertailukelpoisia edellisiin vuosiin.

Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi toimintakulut laskevat noin 60 prosenttia (10,5 miljoonaa euroa) vuoden 2022 talousarvioon verrattuna. Henkilöstökulut laskevat yli 54 prosenttia, koska henkilöstömäärä likimain puolittuu uudistuksen yhteydessä. Myös palvelujen ostot pienevät lähes 75 prosenttia, koska sekä pelastustoimi, perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoidot olivat ostopalveluja kuntayhtymiltä tai vastuukunnalta.

Toimintatuotot laskevat noin 11 prosenttia koska muun muassa hoivamaksut ja asukaspaikkojen vuokrat siirtyvät hyvinvointialueelle. Toisaalta hyvinvointialue maksaa vuokraa vuokraamistaan tiloista, joka tasapainottaa toimintatuottojen muutosta.

Kunnan vuosikate on 774 776 euroa. Vuonna 2023 vuosikate kattaa myös poistot, jolloin tilikauden tulos on talousarvion mukaan 26 331 euroa ylijäämäinen. Koko suunnittelukauden 2023-2025 tulos on alijäämäinen - 519 616 euroa, joka on kuitenkin maltillinen suhteessa kunnan talouden kokoon tai taseeseen kertyneeseen ylijäämään.

Ensi vuonna kunnan nettoinvestointitaso säilyy maltillisena noin 632 000 eurossa.

Kokonaislainamäärän vuoden 2022 tilinpäätöksessä ennakoidaan olevan 6,5 miljoonaa euroa, jossa on laskua noin 1,4 miljoonaa euroa vuodesta 2021. Tämänhetkisen arvion mukaan koko taloussuunnitelmakaudella 2023-2025 ei otettaisi ollenkaan uutta lainaa. Ennusteen mukaan kunnan kokonaislainamäärä jatkaisi laskuaan ja olisi vuonna 2025 noin 4,5 miljoonaa euroa

Vuoden 2023 talousarviokirja on liitteenä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Henri Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus ehdottaa, että kunnanvaltuusto päättää

hyväksyä vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelman.

Lisäksi kunnanhallitus valtuuttaa kunnanjohtajan tekemään mahdollisesti tarvittavia teknisluontoisia korjauksia talousarviokirjaan ennen kunnanvaltuuston kokousta.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.